

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ 17 ฉบับที่ 197 เดือนมกราคม 2562

- การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9
- การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ 18 ฉบับที่ 197

ประจำเดือน มกราคม 2562

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2244 2067-8
โทรสาร 0 2244 2062

ที่ปรึกษา

นายคุณวุฒิ ตันตระกูล
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางอรรพรรณ พันธุ์เปื้อง
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวอุษา โฆษิตตระกูล
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

นางสาววิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล

กองบรรณาธิการ

นางสาวนารีลักษณ์ ศิริวรรณ
นายสิริสุตร กระแสร์สุนทร
นายจันทมร สีหาบุญลี
นางสาวปิยะวรรณ ปานโต
นางสาววิมลรักษ์ ศานติธรรม
นางสาวอัญชลิ จวงจันทร์
นางสาวปรียวรรณ สุวรรณสุนย์
นางสาววิจิตรา ประยูรวงษ์

ฝ่ายจัดพิมพ์

นางสาวธัญธิดา หาเรือนศรี
นางณัฐชานันท์ หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางภักก์ัญญา มากห้องไทร
นางสาวนวลละออง พรแก้ว

บทบรรณาธิการ

เนื่องในศุภมงคลสมัยขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2562 ซึ่งตรงกับปีนักษัตร “กุน” เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ขออัญเชิญพรพระราชทานจากบัตรอวยพรภาพวาดฝีพระหัตถ์ ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 โดยมีเนื้อความดังนี้

“สวัสดี สุขสันต์ สู่ปีใหม่

ด้วยการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย

ด้วยร่างกายที่แข็งแรงจิตใจที่สดใสเข้มแข็ง ด้วยการออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ”

โอกาสนี้เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับที่ 197 ปีที่ 18 เดือนมกราคม 2562

ยังคงสรรหาสาระและความรู้ในวงงานวิจัยที่หลากหลายมานำเสนอเช่นเดิม ประกอบด้วย

คอลัมน์รอบด้านงานสภา เรื่อง **“การประชุม**

สมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9” นำเสนอบทบาทของรัฐสภาไทยในการทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพ

จัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 ณ โรงแรมดุสิตธานี ระหว่างวันที่ 12-14 พฤศจิกายน 2561 คอลัมน์บทความวิจัย เรื่อง **“คุณภาพชีวิตของผู้พิการในสังคมไทย”** เป็นการนำเสนอ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้พิการในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดเป็นนโยบายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการให้ดียิ่งขึ้น คอลัมน์

งานวิจัยและพัฒนา นำเสนอผลการวิจัย 2 เรื่อง เรื่องแรก **“ประชาคมอาเซียนกับการปรับปรุงกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าของไทย”** นำเสนอผลการศึกษาประเด็นพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้เสาเศรษฐกิจ

ของอาเซียน (AEC) และประเด็นความสอดคล้องของระบบกฎหมายภายในของไทยกับพันธกรณีตาม AEC เพื่อประโยชน์ด้านการปรับปรุงกฎหมายภายในของไทยที่เกี่ยวข้อง เรื่องที่สอง **“รูปแบบการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่น**

เพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” นำเสนอผลการศึกษาคำสัมพันธของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชน เพื่อหารูปแบบในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า

ชุมชนอย่างยั่งยืน คอลัมน์บทความที่น่าสนใจ เรื่อง **“การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560”** นำเสนอความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

ของประชาชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 คอลัมน์เกาะกระแสโพล์ เรื่อง **“บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย”** นำเสนอผลการสำรวจ

ความคิดเห็นของประชาชนกรณีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย และคอลัมน์รอบโลกวิจัย นำเสนอ **“สรรพคุณและประโยชน์ของดอกดาวเรือง”** ทั้งในด้านเภสัชวิทยา ด้านการเกษตร ด้านโภชนาการ

และด้านอุตสาหกรรม

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับสาระความรู้จากบทความในคอลัมน์ต่าง ๆ ของเอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ประจำเดือนมกราคม 2562 อนึ่ง ภาพปกและภาพประกอบของ

บทบรรณาธิการในครั้งนี้ มาจากนายใหม่ มูลโสม บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ และจากเว็บไซต์ TNEWS (<https://www.tnews.co.th/contents/485837>)

ตามลำดับ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
รอบด้านงานสภา	
การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 เรียบเรียงโดย วิชาสิทธิ์ ฉายรัตน์ตระกูล	1
บทความวิจัย	
คุณภาพชีวิตของผู้พิการในสังคมไทย เรียบเรียงโดย ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์	6
งานวิจัยและพัฒนา	
ประชาคมอาเซียนกับการปรับปรุงกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าของไทย เรียบเรียงโดย วัฒนรักษ์ ศานติธรรม	13
รูปแบบการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญดี	17
บทความที่น่าสนใจ	
การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์	23
เกาะกระแสโพลล์	
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย เรียบเรียงโดย นารีลักษณ์ ศิริวรรณ	27
รอบโลกวิจัย	
สรรพคุณและประโยชน์ของดาวเรือง เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต	32

รอบด้านงานสภา

การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9

เรียบเรียงโดย... วิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล

ภาพจาก: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=52784

สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก (World Scout Parliamentary Union: WSPU) เป็นองค์การรัฐสภา ระหว่างประเทศ ทำหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งสมาคมลูกเสือรัฐสภาแห่งชาติในประเทศต่าง ๆ ภายใต้แนวคิดที่ว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นวิธีการและการเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนและชุมชน และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือของเครือข่ายสมาชิก รัฐสภาจากทั่วโลก ปัจจุบัน สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกได้รับการยอมรับจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติในฐานะ องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติ (สำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักประชาสัมพันธ์, 2561, น. 1) รอบด้านงานสภานี้จึงขอนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับความเป็นมา บทบาทรัฐสภาไทย ผลการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับปฏิญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกก่อตั้งขึ้นจากการประชุมหารือระหว่าง Kim Chong-Hoh ประธาน สมาคมลูกเสือรัฐสภาเกาหลี (Korean Scout Parliamentary Association: KSPA) กับ Jacques Moreillon เลขาธิการองค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) ณ กรุงโคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เมื่อเดือนตุลาคม 2532 ซึ่งนำไปสู่การประชุมเพื่อก่อตั้งสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก

ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 25–29 มีนาคม 2534 ในการประชุมครั้งนั้นมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 9 คน จาก 6 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีใต้ อังกฤษ ญี่ปุ่น แคนยา คอสตาริกา และฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดตั้งสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก และหารือถึงกำหนดการประชุมเพื่อจัดตั้งสหภาพลูกเสือโลกอย่างเป็นทางการ ต่อมา ในเดือนสิงหาคม 2534 ได้มีการจัดประชุมเพื่อจัดตั้งสหภาพลูกเสือโลกอย่างเป็นทางการ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 60 คน จาก 22 ประเทศ ที่ประชุมได้ประกาศใช้ธรรมนูญสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก เมื่อเดือนสิงหาคม 2534 และมี Kim Chong-Hoh ประธานสมาคมลูกเสือรัฐสภาเกาหลีเป็นประธานสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561ก, น. 1–3)

ปัจจุบัน มีการจัดประชุมสมัชชาสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกมาแล้ว 9 ครั้ง โดยประเทศเจ้าภาพเรียงตามลำดับ คือ สาธารณรัฐชิลี สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐโปแลนด์ สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ สาธารณรัฐเซเนกัล สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น ราชอาณาจักรสวีเดน และประเทศไทย ซึ่งจัดให้มีการประชุมสมัชชาสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกครั้งล่าสุด ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 12–14 พฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้เป็นไปตามมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 8 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม–4 กันยายน 2559 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561ก, น. 1–3; สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561ค, น. 1)

อย่างไรก็ตาม ก่อนรัฐสภาไทยจะทำหน้าที่ในการจัดประชุมสมัชชาสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 รัฐสภาไทยได้มีส่วนร่วมในการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสมาชิกรัฐสภาไทยได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ระหว่างปี 2553–2556 ตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการบริหารสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก คนที่ 2 ระหว่างปี 2556–2559 และตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการบริหารสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก คนที่ 1 ในปี 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561ข, น. 1) และหลังจากการเข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 8 รัฐสภาไทยจึงมีการเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ครั้งที่ 9 โดยมีการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ การประชุมคณะกรรมการอำนวยการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2560–2561 จำนวน 10 ครั้ง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือระหว่างปี 2559–2560 จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) โครงการอบรมหลักสูตรบุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูงสำหรับรัฐสภา 2) พิธีประดับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน หลักสูตรบุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูงสำหรับรัฐสภา 3) พิธีปิดการฝึกอบรมหลักสูตร บุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูงสำหรับรัฐสภา 4) การอบรมหลักสูตรบุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูงสำหรับรัฐสภา 5) การฝึกอบรมหลักสูตรบุคลากรทางการลูกเสือระดับผู้นำขั้นความรู้ขั้นสูงสำหรับรัฐสภา และ 6) ประชุมคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 8 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป., น. 1–4) นอกจากนี้ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางเข้าร่วมประชุมหารือกับผู้บริหารกิจการลูกเสือของสวีเดน ระหว่างวันที่ 13–16 สิงหาคม 2561 ตามคำเชิญขององค์การลูกเสือแห่งสวีเดน โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการลูกเสือของ

สองประเทศ และหารือเกี่ยวกับการเตรียมการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561ก)

การประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 จัดขึ้น ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ ภายใต้หัวข้อหลักของการประชุม คือ “บทบาทของรัฐสภาในการสนับสนุนกิจการลูกเสือเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในการนำประเด็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติมาเชื่อมโยงกับบทบาทของสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก โดยการประชุมครั้งดังกล่าวมีสมาชิกจากทั่วโลกเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งสิ้นจำนวน 16 ประเทศ และ 1 องค์กร กล่าวคือ องค์กรลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) ผลการประชุมนำมาซึ่งมติที่ประชุม ดังต่อไปนี้

- 1) รับรองรายงานการประชุมซึ่งประกอบด้วยบททบทวนกิจกรรมของสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก เพื่อพัฒนากิจการลูกเสือในอนาคต โดยสมาชิกต่างนำเสนอกระบวนการทางนิติบัญญัติ และการสร้างความพร้อมให้กับเยาวชนเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตผ่านกิจการลูกเสือ
- 2) รับรองผลการประชุมกลุ่มย่อยจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) เรื่องบทบาทของรัฐสภาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มุ่งเน้นการนำประเด็นปัญหาและความท้าทายมาเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลผ่านการศึกษาที่มีคุณภาพและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) เรื่องบทบาทของสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกในการสร้างชีวิตที่มีสุขภาวะ ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับคนในทุกช่วงอายุ และเสริมสร้างสังคมที่สงบสุขครอบคลุมทุกภาคส่วน (3) เรื่องการลูกเสือและบทบาทของรัฐสภาในการผสมผสานพลังความพยายามเพื่อตอบสนองต่อประเด็นความท้าทายของโลกเกี่ยวกับระบบนิเวศ การต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล โดยสนับสนุนให้เยาวชนผ่านกระบวนการศึกษานอกระบบเพื่อสร้างศักยภาพการรับมือกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้รัฐสภาปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- 3) ส่งมอบการเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 10 แก่สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมีกำหนดจะจัดขึ้นในปี 2565
- 4) รับรอง “ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration)” สำหรับใช้เป็นแนวทางร่วมกันเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, 2561)

Bangkok Declaration เป็นปฏิญญาที่ว่าด้วยบทบาทของรัฐสภาในการสนับสนุนกิจการลูกเสือเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้รัฐสภาทุกประเทศร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับรัฐบาล สมาคมลูกเสือรัฐสภาแห่งชาติหรือองค์กรลูกเสือแห่งชาติ และภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมกันผลักดันและดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นที่ 7 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่เท่าเทียมกัน เป้าหมายที่ 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมาย 14 การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล เป้าหมายที่ 15 การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก เป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และเป้าหมายที่ 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561ข)

ปฏิญญากรุงเทพจึงเป็นเอกสารผลลัพธ์ของสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ฉบับที่ 3 ถัดจากคำมั่นแห่งวัลปารายโซ (Commitment of Valparaíso) ที่รับรองเมื่อปี 2537 ณ เมืองวัลปารายโซ ประเทศชิลี และปฏิญญามะนิลา (Manila Declaration) ที่รับรองเมื่อปี 2540 ที่ประเทศฟิลิปปินส์ โดยเอกสารผลลัพธ์สองฉบับแรก มีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้ 1) คำมั่นแห่งวัลปารายโซ เอกสารผลลัพธ์ฯ ฉบับที่ 1 สมาชิกได้ให้คำมั่นว่า จะสื่อสารเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรับทราบถึงกระบวนการทำงานของรัฐสภา ให้มีความสำคัญกับ

กฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชน บัญญัติกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของเยาวชน ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนบทบาทขององค์กรเยาวชนทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษา นอกระบบ ผลักดันนโยบายที่เกี่ยวกับเยาวชนให้เป็นวาระแห่งชาติโดยใช้กลไกทางนิติบัญญัติ และสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายที่เกี่ยวกับเยาวชน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561ง, น. 1) และ 2) ปฏิญญามะนิลา เอกสารผลลัพธ์ฯ ฉบับที่ 2 มีสาระสำคัญคือ การรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกระบบและการลูกเสือเพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบโดยทั่วกัน การทำให้รัฐสภาตระหนักว่าองค์การภาคเยาวชนที่มีชื่อองค์กรภาครัฐเช่นองค์การลูกเสือนั้นเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมสำหรับเยาวชน การมีส่วนร่วมในกิจการของลูกเสือที่ได้ลงนามในปฏิญญา และการมีส่วนร่วมในการประชุมระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับเยาวชนและการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, 2561จ, น. 1-2)

กล่าวโดยสรุปการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือโลกเป็นเวทีระหว่างประเทศสำหรับการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภาจากหลากหลายประเทศเกี่ยวกับการลูกเสือ บทบาทของรัฐสภาในฐานะองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศ และบทบาทของเยาวชน เพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับประเด็นท้าทายต่าง ๆ เกี่ยวกับเยาวชนและชุมชน และพัฒนาเยาวชนของประเทศให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมและอนาคตของประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. (2561). **ที่ประชุม WSPU ครั้งที่ 9 เห็นชอบปฏิญญากรุงเทพฯ มุ่งใช้บทบาทของภาครัฐสภาสนับสนุนกิจการลูกเสือ เพื่อร่วมบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก <http://www.radioparliament.net/parliament/viewNews.php?nid=10196#.XDGgjTAz>

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักประชาสัมพันธ์. (2561). **รัฐสภาไทยเตรียมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=44897

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2561ก). **ลำดับการดำเนินกิจการ (Timeline) สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508102728.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2561ข). **การมีส่วนร่วมของรัฐสภาไทยในสหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก**. สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508104202.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2561ค). **สรุปผลการประชุม
สมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 8.** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508105038.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2561ง). **คำมั่นแห่งบัลปารา
อีโซ (Commitment of Valparaíso).** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508100131.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ. (2561จ). **ปฏิญญามะนิลา
(Manila Declaration).** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก [https://www.parliament.go.th/
ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508101455.pdf](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180508101455.pdf)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561ก). **ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภา
นิติบัญญัติแห่งชาติ นำคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เดินทางไปเข้าร่วมประชุมหารือกับ
ผู้บริหารกิจการลูกเสือของสวีเดน ณ ราชอาณาจักรสวีเดน.** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก
[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=5
0516&filename=interparliament2_scout](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=50516&filename=interparliament2_scout)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561ข). **ประธานสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลกแถลงข่าว
สรุปผลการประชุมสมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9.** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก
[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=5
2746&filename=interparliament2_scout](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=52746&filename=interparliament2_scout)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (ม.ป.ป.). **การประชุมคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุม
สมัชชาใหญ่สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก ครั้งที่ 9 จำนวน 10 ครั้ง.** สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก
[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/arti
cle_20180830095158.pdf](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20180830095158.pdf)

ภาพอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). **รวมภาพงานลูกเสือโลก วันที่ 12-14 พฤษภาคม 2561.**
สืบค้น 3 ธันวาคม 2561 จาก [https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/
parliament_parcy/ewt_news.php?nid=52784](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=52784)

คุณภาพชีวิตของผู้พิการในสังคมไทย

เรียบเรียงโดย ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์

ที่มา: <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/11348>

คุณภาพชีวิต (quality of life) เป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตทางสังคมโดยจะมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนเองภายใต้บริบทและวัฒนธรรม ค่านิยม มาตรฐานของสังคมและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางองค์การอนามัยโลกได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตประกอบด้วย คุณภาพด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และด้านสังคม กล่าวคือ เป็นคุณภาพชีวิตด้านร่างกายของบุคคลที่มีความไม่รู้สึกเจ็บป่วย สุขสบาย ร่างกายมีความแข็งแรงสมส่วน บริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ คุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ของบุคคลที่มีสุขภาพจิตใจที่ดี รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความรู้สึกด้านบวก คุณภาพชีวิตด้านสังคมของบุคคลซึ่งเป็นการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การสนับสนุนทางสังคม ให้ความร่วมมือทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ปฏิบัติตนโดยยึดหลักของกฎหมาย คุณธรรมและจริยธรรม โดยพิจารณาถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีความปลอดภัยด้านร่างกาย การได้รับความคุ้มครอง ความพึงพอใจในสถานที่ทำงาน คุณภาพของระบบการบริการสุขภาพ การสนทนาและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มลภาวะและระบบขนส่งมวลชน ตลอดจนด้านจิตใจ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึงจึงเป็นปัจจัยหลักที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในทุกระดับ ประเทศชาติใดมีมนุษย์ที่พร้อมด้วยศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรับผิดชอบกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต จึงถือว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาโดยเฉพาะประเทศที่มีการพัฒนาคุณภาพบุคคลทุกพลภาพ เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่บัญญัติในสิทธิคนพิการไทย พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ผู้พิการควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตคนพิการที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพความเป็นมนุษย์ และความเป็นพลเมืองไทย มีส่วนร่วมทางการเมืองในการ

กำหนดนโยบาย รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ชุมชน สังคม และรัฐในทุก ๆ ด้าน ขณะที่ผลการสำรวจของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพบว่า ในปี 2561 มีคนพิการประมาณ 1.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของประชากรทั้งหมด และต่อไปสัดส่วนของคนพิการจะเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย รองลงมาคือผู้พิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย ดังนั้น เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้มีส่วนร่วมในสังคม และช่วยให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่รัฐจัดให้อย่างเต็มที่ บทความวิจัยฉบับนี้จึงขอเสนอผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องอันนำมาซึ่งแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ยศพล เหลืองโสมนา และคณะ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตปัญหาและความต้องการของผู้พิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้พิการทางการมองเห็น ทางกาย และการเคลื่อนไหวในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง โดยส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง ทั้งด้านคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยคุณภาพชีวิตเป็นระดับความพึงพอใจในชีวิตที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากพื้นฐานการดำรงชีวิตและประสบการณ์ในชีวิต รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ซึ่งผู้พิการที่ศึกษาเป็นผู้พิการทางการมองเห็น ทางกาย และการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดข้อจำกัดหรือสูญเสียสมรรถภาพที่จะทำกิจกรรมบางประการ โดยเฉพาะความสามารถในการประกอบอาชีพด้วยตนเองที่ลดลงหรือทำไม่ได้ ดังนั้น ปัญหาที่ผู้พิการส่วนใหญ่อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างช่วยแก้ไขมากที่สุด คือ ปัญหาสุขภาพพลพวงของความพิการทำให้เกิดข้อจำกัดหรือสูญเสียสมรรถภาพที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนความต้องการของผู้พิการคือ การจัดหาอาชีพ เนื่องจากผู้พิการส่วนใหญ่ยังไม่มีอาชีพและมิงานทำที่มั่นคง ผู้พิการจึงประสงค์จะประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวทั้งนี้ปัญหาที่ผู้พิการประสบมักเป็นปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการประกอบอาชีพด้วย นอกจากนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้พิการได้พบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นทั้งที่พิการและไม่พิการ ทำให้ผู้พิการเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่ยังคงสามารถมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและมีอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยดังกล่าว ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมหรือเวทีให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความพิการที่มีอยู่ ควรจัดหาอาชีพเพื่อให้ผู้พิการหาเลี้ยงชีพตัวเองได้ โดยอาจจะมีการจัดทำเวทีประชาคมการสร้างอาชีพของผู้พิการ เพื่อระดมหารูปแบบการส่งเสริมที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และศักยภาพของผู้พิการที่แท้จริง และควรดูแลให้ผู้พิการได้รับสวัสดิการโดยเฉพาะเรื่องเงินสวัสดิการที่ควรจัดให้ผู้พิการตรงตามเวลาอย่างทั่วถึง

สุทิน จันทา และคณะ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของคนพิการทางกายที่ผ่านการฝึกอาชีพจากศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของคนพิการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงานและด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม นอกจากนี้ ผู้พิการได้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่บัญญัติการจ้างงานคนพิการในหลายลักษณะ คือ 1) อัตราส่วนของการจ้างงานคนพิการกับบุคคลทั่วไป 2) การเตรียมการสำหรับการจ้างงานคนพิการในอนาคต 3) แนวทางการรองรับหากหน่วยงานไม่ประสงค์ที่จะจ้างคนพิการเข้าทำงาน 4) การขับเคลื่อนอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานและการบังคับใช้ โดยเห็นว่าถ้าผู้พิการมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการจะส่งผล

อันดีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการไปด้วย ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัยดังกล่าว ได้แก่ 1) ควรให้มีการประสานงานหรือการสนับสนุนที่ดีจากภาครัฐโดยการส่งเสริมคนพิการเข้ารับทำงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 2) ศูนย์บริการฝึกอาชีพสำหรับประชาชนทั่วไปควรมีการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อเปิดรับคนพิการเข้าร่วมฝึกด้วยเป็นการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงในการฝึกอาชีพของคนพิการและแสดงให้เห็นว่าคนพิการได้รับสิทธิมีความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกับคนปกติ 3) ควรมีการจัดการให้ความรู้เรื่องการจ้างงานคนพิการ ประชาสัมพันธ์และการบังคับใช้กฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการให้มากขึ้น 4) ควรมีการจัดงานให้เหมาะสมกับคนพิการแต่ละคนและการจ่ายค่าตอบแทนควรจ่ายเท่าเทียมกับคนไม่พิการโดยพิจารณาจ่ายตามผลการทำงานของบุคลากร และ 5) ควรมีการสนับสนุนด้านสื่อเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานตามความจำเป็น และจัดคนพิการเข้าทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสม

ธารีรัตน์ ผ่องแพ้ว (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช : ปัจจัยที่มีผลและแนวทางการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตคนพิการทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาพิการ ที่ส่งผลทางลบแก่คุณภาพชีวิตทางร่างกายและจิตใจ พบว่า คนพิการที่มีระยะเวลาพิการน้อยมีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจต่ำกว่าคนพิการที่มีระยะเวลาพิการมาก เนื่องจากธรรมชาติของบุคคลต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้พัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองได้ดีขึ้น รวมถึงการประกอบอาชีพก็ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของคนพิการซึ่งคนพิการที่ไม่ทำงานมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายต่ำกว่าคนพิการที่ทำงาน เพราะการไม่ทำงานแสดงให้เห็นถึงการไร้ความสามารถและสุขภาพที่ไม่ดีของคนพิการ พบว่า ผู้พิการที่มีงานทำ ทำให้รู้จักว่าไม่เป็นภาระของครอบครัว มีคุณค่าและสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความภาคภูมิใจ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองจะส่งผลทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวม เมื่อคนพิการมีความรู้สึกกว่าตนเองมีความสำคัญมีประโยชน์ และเป็นที่ต้องการของคนในสังคมจะทำให้คนพิการเกิดแรงจูงใจ มีกำลังใจและกายที่เข้มแข็ง รู้จักการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี สามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้สำเร็จ รวมทั้งมีความสนใจที่จะหาความรู้และฝึกทักษะในการปฏิบัติดูแลตนเองได้ ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยดังกล่าว ได้แก่ 1) หน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคนพิการและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการตระหนักให้มีความสำคัญและพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตของคนพิการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ควรมีการกระจายโอกาสอย่างทั่วถึง เนื่องจากยังมีคนพิการจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการและการช่วยเหลือต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการการฟื้นฟูอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูเพื่อให้คนพิการได้รับข้อมูลข่าวสารการช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูและส่งเสริมอาชีพให้แก่คนพิการที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3) ควรจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างคนพิการและชุมชน ซึ่งผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนจะทำให้ผู้พิการเกิดการรับรู้ความรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่นและมีอิสรภาพ 4) ควรกำหนดให้มีวันสำคัญของคนพิการขึ้นเพื่อเป็นกระตุ้นให้คนในสังคมหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญของคนพิการ 5) จัดการสิ่งแวดล้อมดำเนินการวางแผนในการปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความพิการและการใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการให้เหมาะสม 6) ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในระดับชุมชนท้องถิ่นและนำแผนฯ มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

กระบวนการมีส่วนร่วมของคนพิการและประชาชนในชุมชน การจัดทำโครงสร้างการบริหารแผนงานเพื่อให้งานดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีทิศทางแนวปฏิบัติและทรัพยากรในการบริหารที่ชัดเจน

ศศินันท์ วาสิน และคณะ (2556) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการมากที่สุด คือ การเห็นคุณค่าในตนเองที่เริ่มต้นมาจากครอบครัวของผู้พิการที่เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างแรงบันดาลใจ ให้ความเป็นอยู่อย่างอิสระสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามสภาพความพิการและพยายามให้มีความเป็นอยู่ให้ใกล้เคียงกับคนปกติให้ได้ ลำดับต่อมาคือ ด้านภาคีเครือข่ายพบว่า คนพิการมีความจำเป็นต้องมีเวทีพูดคุย เป็นที่ปรึกษาหารือระหว่างคนพิการด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคนและได้ช่วยกันดูแล ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินชีวิตของคนพิการด้วยกัน ส่วนด้านการบริการที่ได้รับจากภาครัฐพบว่า ปัจจุบันการบริการจากภาครัฐด้านการคมนาคมสำหรับคนพิการยังไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการทางด้านสาธารณสุขที่ศูนย์สุขภาพหรือโรงพยาบาล ซึ่งผู้พิการต้องการให้ภาครัฐมีนโยบายในการดูแลคนพิการให้ชัดเจนในการเข้าถึงบริการภาครัฐให้มีการสำรวจและขึ้นทะเบียนคนพิการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ส่วนปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวและส่วนบุคคลพบว่า ไม่ได้มีผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการมากนักเนื่องจากผู้พิการส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง เมื่อคนพิการได้รับการสนับสนุนดูแลให้กำลังใจให้ผู้พิการดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ ก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองได้ ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยคือ 1) รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีภาคีเครือข่ายคนพิการกระจายอย่างทั่วถึงทุกชุมชนและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรกำหนดภารกิจในการดูแล กำกับ และตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติงานของภาคีเครือข่ายคนพิการให้ครอบคลุมและชัดเจน 2) รัฐบาลควรปลูกฝังให้คนในสังคมมีทัศนคติกับคนพิการในเชิงบวกและกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปลูกฝังให้นักเรียนทุกโรงเรียนมีทัศนคติกับคนพิการในเชิงบวก โดยจัดทำเป็นหลักสูตรจิตอาสาและการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่คนพิการ 3) รัฐบาลควรให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่ส่งเสริมความเข้าใจในครอบครัวคนพิการและจัดให้มีระบบการช่วยเหลือครอบครัวคนพิการให้ครบวงจร เช่น จัดสรรงบประมาณปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับผู้พิการ กำหนดนโยบายให้กระทรวงสาธารณสุขทำงานเชิงรุกด้านคนพิการให้ครอบครัวทุกชุมชน เพื่อการเข้าถึงการบริการมากขึ้น เป็นต้น

สมนรรักษ์ สุวรรณทรัพย์ และคณะ (2559) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการทางการเคลื่อนไหวในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ 1) การสนับสนุนทางสังคม เนื่องจากเป็นกระบวนการรับรู้ของบุคคลที่ส่งผลช่วยประคองจิตใจเมื่อบุคคลนั้นเผชิญกับความเครียดในชีวิต รวมทั้งการสนับสนุนทางสังคมที่ประกอบด้วย ความรัก ความห่วงใย ความไว้วางใจ การช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถตอบสนองความต้องการส่งผลต่อแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) การรับรู้ภาพลักษณ์และรูปร่างของตนเกิดจากการที่บุคคลมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองเมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง หากบุคคลมีการรับรู้ภาพลักษณ์ในทางบวกไม่รู้สึกลัวว่ามีปมด้อย มีกำลังใจในการปรับตัว และสามารถเผชิญปัญหาอย่างอดทนส่งผลดีในด้านจิตใจและคุณภาพชีวิตเช่นกัน 3) การเห็นคุณค่าในตนเองเกิดจากการที่บุคคลรอบข้างปฏิบัติต่อผู้พิการในลักษณะที่เป็นที่ยอมรับเคารพให้เกียรติส่งผลให้มีการเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดเป็นพลังในการจัดการกับชีวิตนำมาซึ่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ 4) ระดับความพิการมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยพบว่าผู้ที่มีระดับความพิการมากจะมีค่าคุณภาพชีวิตลดลง เพราะไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องอาศัยผู้ดูแลทั้งหมดส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจในชีวิตมากกว่าคนพิการในระดับน้อย 5) ความปลอดภัย

ความสะดวกในการใช้ชีวิตเป็นปัจจัยที่ตอบสนองต่อการดำเนินชีวิตซึ่งหากมีการรับรู้ถึงความปลอดภัย และได้รับความสะดวกก็จะส่งผลต่อความพึงพอใจเกิดความผาสุกในชีวิต

ส่วนปัจจัยที่พบว่า ไม่มีส่วนสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตผู้พิการ คือ 1) ระยะเวลาพิการ 2) ระดับการศึกษา 3) ภาวะสุขภาพทางกาย และ 4) อายุ เนื่องจากเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีค่าคะแนนรวมภาวะสุขภาพทางกายอยู่ในระดับที่ดี ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพยกเว้นเรื่องความพิการเท่านั้น ส่งผลให้ปัจจัยด้านระยะเวลาพิการ การศึกษา และอายุส่งผลตามไปด้วย ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย คือ 1) ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทางสังคมโดยให้หน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนหรือผลักดันให้ครอบครัวและชุมชน มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเปิดโอกาสให้คนพิการเข้าไปมีบทบาทมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ เช่น จัดระบบการให้คำปรึกษา ตั้งศูนย์ประสานงาน มีเครือข่ายบริการอย่างทั่วถึง เป็นต้น 2) ส่งเสริมให้เกิดการยอมรับภาพลักษณ์และรูปร่างของตน รวมทั้งให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมด้านสภาพจิตใจ ได้แก่ มีกิจกรรมประเมินความเครียดและภาวะซึมเศร้า เนื่องจากอาจส่งผลต่อสภาพจิตใจนำไปสู่การทำร้ายตนเองได้ รวมทั้งปลูกฝังให้คนในสังคมมีทัศนคติกับคนพิการในเชิงบวก 3) ปรับสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัยและมีความสะดวกในการใช้ชีวิต โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ควรจัดให้มีงบประมาณในการปรับปรุงบ้าน สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและครอบครัว กำหนดเป็นนโยบายและแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นต้น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้พิการข้างต้น นำมาซึ่งบทสรุปคือ คุณภาพชีวิตด้านร่างกายเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต กล่าวคือ หากเป็นผู้พิการที่ยังมีความสามารถดูแลตัวเองได้ ทำให้ผู้พิการรู้สึกว่าคุณมีความสามารถไม่ได้เป็นภาระพึ่งพิงให้กับบุคคลรอบข้าง สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ในทางตรงข้ามหากเป็นผู้พิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เป็นต้องพึ่งพิงบุคคลรอบข้างตลอดเวลา ส่งผลให้ระดับความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตด้านร่างกายน้อยลง นอกจากนี้คุณภาพชีวิตด้านร่างกายแล้ว คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้พิการ เพราะการได้รับการยอมรับในสังคมเป็นสิ่งสร้างคุณค่าทางจิตใจให้กับผู้พิการอย่างมาก หากสังคมได้เปิดโอกาสสร้างพื้นที่ให้กับผู้พิการสามารถอยู่ร่วมกันบุคคลทั่วไป โดยไม่มีการแบ่งแยกจะทำให้ผู้พิการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความภาคภูมิใจ จนนำไปสู่ความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตที่ดำเนินอยู่แม้ว่าจะเป็นผู้พิการก็ตาม นอกจากนี้การสร้างทัศนคติเชิงบวกทั้งผู้พิการและบุคคลรวมทั้งก็จะมีส่วนช่วยให้ความสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้นด้วยเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้พิการในสังคมไทย จึงควรมีแนวทางการดำเนินงานข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยข้างต้น ดังต่อไปนี้

1. ภาครัฐ ควรเป็นหน่วยงานหลักสำหรับการดำเนินบทบาทเชิงบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการให้ดีขึ้น โดยเฉพาะกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะเป็นกระทรวงที่รับผิดชอบหลัก ควรมีการสร้างร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้ความสำคัญ และการสร้างคุณค่าในความเป็นมนุษย์ให้กับผู้พิการ สร้างโอกาสให้ผู้พิการได้เข้าถึงสิทธิ ด้านการศึกษา การสาธารณสุข การบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

2. ควรจัดหาสร้างอาชีพและฝึกอบรมเพิ่มทักษะที่เหมาะสมให้กับบุคคลพิการในแต่ละประเภท ทั้งด้านการเคลื่อนไหว ทางการมองเห็น ทางการได้ยินหรือสื่อความหมายและทางการเรียนรู้ เพื่อเป็นการสร้าง ศักยภาพให้กับผู้พิการให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า ไม่เป็นภาระให้กับสังคมได้

3. ควรปรับสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้กับผู้พิการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต ทั้งภูมิทัศน์ในพื้นที่สาธารณะและการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของผู้พิการให้มีความเหมาะสม เช่น การมีพื้นที่ ลาดเอียงเพื่อสะดวกในการใช้รถเข็น การสร้างราวจับ หรือป้ายอักษรเบรลล์ เป็นต้น

4. ควรส่งเสริมคุณค่าของคนพิการให้เข้ามามีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมภายใน ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ การร่วมมือจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ การกำหนดวันผู้พิการเพื่อ ให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้พิการ ซึ่งเป็นคนกลุ่มหนึ่งที่เป็นพลังขับเคลื่อนของสังคมได้ ทำให้คน พิการเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง

5. ควรสร้างทัศนคติเชิงบวกและความรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันระหว่างบุคคลทั่วไปและผู้พิการ โดยเฉพาะทัศนคติเชิงบวกให้กับผู้พิการให้สามารถยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวเอง ยอมรับในความพิการที่เป็น เพื่อให้เป็นแรงผลักดันในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวบุคคลรอบข้างจะต้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริมให้ผู้พิการได้อยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุขเช่นกัน เพราะคนพิการบางส่วนสามารถดูแลตัวเองได้ ช่วยเหลือสังคมและเป็นผู้ให้ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้รับเสมอไป

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้ร่วมให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD) ซึ่งเป็นอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศฉบับแรก ที่องค์การสหประชาชาติประกาศขึ้น เพื่อให้หลักประกันในสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ต่อคนพิการอย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป ช่วยให้คนพิการกว่า 650 ล้านคนทั่วโลก มีสิทธิ เสรีภาพในการเลือกกระทำการต่าง ๆ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 มีผลทำให้ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่งสาระหลัก คือ เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนให้สังคม ตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของคนพิการ โดยเน้นที่การขจัดอุปสรรคจากภายนอก และแก้ไขความเสียหายเปรียบทางสังคมของคนพิการ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ 2 ประการ ได้แก่ 1) การพัฒนา สังคม (Social Development) เป็นการกำหนดมาตรการที่มุ่งพัฒนาบริการในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยให้คนพิการ ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป และ 2) การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานของคนพิการ ซึ่งรวมถึงการจัดการเลือกปฏิบัติและการสร้างหลักประกันความเสมอภาคในทุกมิติ (Non-Discrimination and Equality) สิทธิของคนพิการตามอนุสัญญานี้ ได้แก่ ความเสมอภาคและการ ไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงของบุคคล สิทธิที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถ ตามกฎหมายบนพื้นฐานอันเท่าเทียมกัน เสรีภาพจากการถูกทรมาน เสรีภาพจากการแสวงหาประโยชน์ การใช้ ความรุนแรง การถูกล่วงละเมิด สิทธิที่ได้รับการเคารพต่อศักดิ์ศรีทางร่างกายและจิตใจ เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน และการถือสัญชาติ เสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น การเคารพการเป็นส่วนตัว สิทธิในการอาศัย อยู่ในชุมชน สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการทำงาน สิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ สาธารณกิจ สิทธิการมีส่วนร่วมด้านวัฒนธรรม นันทนาการผ่อนคลาย รวมถึงสิทธิสำหรับมาตรฐานความเป็นอยู่ ที่เพียงพอ

การเป็นภาคีในอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนากฎหมายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการผ่านกฎหมายต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ไทยจึงเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ตระหนักในความสำคัญของผู้พิการ ซึ่งนอกจากกฎหมายแล้ว การกำหนดนโยบายภาครัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องก็มีความจำเป็นไม่น้อยกว่าการบัญญัติกฎหมายออกมารองรับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่พัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทยได้อย่างแท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (ม.ป.ป.). **คนพิการกับโอกาสทางสังคม**. สืบค้น 8 ตุลาคม 2561 จาก

<http://www.rajanukul.go.th/new/index.php?mode=academic&group=3232id=3497>

ธานีรัตน์ ผ่องแพ้ว. (2558). **คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา**

จังหวัดนครศรีธรรมราช : ปัจจัยที่มีผลและแนวทางการพัฒนา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

ยศพล เหลืองโสมนภา และคณะ. (2554). **คุณภาพชีวิตปัญหาและความต้องการของผู้พิการในเขตพื้นที่**

รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี. **วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์**

คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า, 28 (2), 98–109.

ศมนรักษ์ สุวรรณทรัพย์ และคณะ. (2559). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการทางการเคลื่อนไหวใน**

จังหวัดปทุมธานี. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**, 9 (3), 20–35.

ศศินันท์ วาริน และคณะ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดนนทบุรี**. **วารสารบัณฑิต**

ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 7 (2), 83–95.

สถานการณ์ปัญหาสิทธิผู้พิการในประเทศไทย. (9 มีนาคม 2560). สืบค้น 8 ตุลาคม 2561 จาก

<http://www.schoolofchangemaker.com/Knowledge/11348>

สุทิน จันทา และคณะ. (2554). **คุณภาพชีวิตการทำงานของคนพิการทางกายที่ผ่านการฝึกอาชีพจากศูนย์ฝึกอาชีพ**

คนพิการ. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, 1 (2), 103–114.

ภาพอ้างอิง

School of Changemakers. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก

<https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/11348>

งานวิจัยและพัฒนา

ประชาคมอาเซียนกับการปรับปรุงกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าของไทย

วิจัยโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีศร เลิศธรรมเทวี

เรียบเรียงโดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม

ที่มา: <https://stakeholderalliance.org/บทบาทความร่วมมือกันของ/>

ในสถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังมองหาว่าจะเลือกไปทางไหนดีกับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศ แต่สิ่งที่ประเทศไทยไม่อาจเลือกก็คือความเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 ที่ประเทศแห่งนี้ได้มีส่วนร่วมจุดประกายการเริ่มต้นครั้งประวัติศาสตร์ด้วยการประกาศ “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nation: ASEAN) ขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 เพื่อสร้างกรอบความร่วมมือร่วมกันทางการเมือง ทางสังคมและวัฒนธรรม และโดยเฉพาะความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งอันนำไปสู่การยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เท่าเทียมกับประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก จากสมาคมอาเซียนสู่ประชาคมอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 7-8 ตุลาคม 2546 ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2 ประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายใน ค.ศ. 2020 และต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อเดือนมกราคม ค.ศ. 2007 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เร็วขึ้นภายใน ค.ศ. 2015 การจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน ค.ศ. 2015 มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศรูปแบบหนึ่งโดยมีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เป็นสนธิสัญญาหลักที่สมาชิกมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องปฏิบัติตามและดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนทั้งสามเสาหลัก กฎบัตรอาเซียนมิได้เจาะจงว่าเสาหลักใดมีบทบาทหรืออิทธิพลมากกว่ากัน แต่เป็นการวางกรอบดำเนินงานของสมาชิกให้เป็นไปตามหลักการและ

วัตถุประสงค์ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ในทุกแง่มุมของการดำเนินกิจการภายในของประเทศสมาชิกตั้งแต่การเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า สังคม วัฒนธรรมและการพัฒนาซึ่งรวมทั้งเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนที่ทุกประเด็นมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน ประชาคมอาเซียนจึงเป็นองค์การระหว่างประเทศที่กลุ่มคนทั้งหลายดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในประชาคมจึงปรากฏอยู่ทุกด้านทุกมุม

รายงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยซึ่งได้รับทุนการวิจัยจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยทำการศึกษาวิจัยเฉพาะประเด็นตามเสาหลักทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นเสาหลักสำคัญของการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้เสาเศรษฐกิจของอาเซียน (AEC) รวมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ และรวบรวมเอกสารกฎหมายของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการค้าทุกฉบับโดยแบ่งออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศ
2. ศึกษาความสอดคล้องของระบบกฎหมายภายในของประเทศไทยกับพันธกรณีตาม AEC รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ประโยชน์และผลกระทบสำหรับประเทศไทยจากการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว
3. ให้ทราบถึงแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายแต่ละเรื่อง (รายสาขา) รวมถึงตลอดทั้งทราบถึงผลกระทบของการดำเนินการตามข้อดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นกับภาคส่วนต่าง ๆ
4. เพื่อพัฒนากฎหมายภายในของไทยให้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายอาเซียน รวมถึงตลอดทั้งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

วิธีการศึกษาวิจัย

วิธีวิจัยที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กับการปรับปรุงกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้าของไทยจะใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Technique) คือการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ อาทิ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของอาเซียน และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลทุติยภูมิคือการทบทวนและรวบรวมเอกสารงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาวิจัย

ประเด็นแรก ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการใน 5 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) การปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เป็นภูมิภาคที่ระบบเศรษฐกิจมีการรวมตัวและเชื่อมโยงกันในระดับสูง โดยเกี่ยวข้องกั กฎหมายว่าด้วยการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน เป็นต้น 2) การทบทวนนโยบายและกฎหมายเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขัน อาทิ นโยบายด้านการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค และสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา 3) การพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานของรัฐซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเชื่อมโยงและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาระบบการขนส่ง 4) การกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนและให้ความสำคัญกับภาคประชาชน และ 5) การกำหนดท่าทีของประเทศเพื่อให้กลายเป็นส่วนสำคัญของระบบเศรษฐกิจโลก

ประเด็นที่สอง ระบบกฎหมายภายในของไทยในปัจจุบันมีความสอดคล้องรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่แล้ว ทั้งในด้านการค้าสินค้าซึ่งเกี่ยวกับระบบกฎหมายศุลกากรของไทย ด้านการค้าบริการซึ่งเกี่ยวกับกฎหมายด้านวิชาชีพในทุกสาขาวิชาชีพที่เปิดเสรี ด้านการลงทุน อาทิ พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธเอกชน พ.ศ. 2550

ประเด็นที่สาม รายงานวิจัยฉบับนี้ได้วิเคราะห์ประโยชน์และผลกระทบจากการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับประเทศไทย และพบว่า การเข้าเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีนัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจในลักษณะต่าง ๆ อาทิ ส่งเสริมการลงทุน การแลกเปลี่ยนทางเทคโนโลยี และการพัฒนาประเทศจากระบบเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น

ประเด็นสุดท้าย รายงานวิจัยฉบับนี้พบว่าระบบกฎหมายไทยมีความสอดคล้องรองรับในการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนอยู่แล้ว แม้ประเทศไทยได้ตั้งข้อจำกัดไม่ผูกพันให้ต้องดำเนินการในหลาย ๆ ประเด็น อาทิ การสงวนงานบริการให้คนชาติไว้สำหรับคนไทย แต่ไม่ขัดกับการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของไทย และกล่าวได้ว่าหากประเทศไทยเปลี่ยนท่าทีและมีการขยายความร่วมมือไปในประเด็นต่าง ๆ ที่ทำให้มีการเปิดเสรีมากขึ้น อาจส่งผลให้ระบบกฎหมายหลาย ๆ ฉบับไม่สอดคล้องกับกรอบกติกาของอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยสรุปได้เป็นแนวทางการยกระดับระบบกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าของไทยภายใต้การเป็นประชาคมอาเซียน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ประการสุดท้ายของการวิจัยที่วางเป้าหมายไว้ว่าเพื่อพัฒนากฎหมายภายในของไทยให้ดียิ่งขึ้น และเป็นไปตามหลักการของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายอาเซียน รวมตลอดทั้งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย โดยสรุปได้เป็น 2 ประเด็น กล่าวคือ

ประการแรก ความสอดคล้องของระบบกฎหมายไทยกับกรอบกติกาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งได้พิจารณาแล้วพบว่ากฎหมายฉบับต่าง ๆ มีความสอดคล้องรองรับพันธกรณีของไทยภายใต้การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่แล้ว

ประการที่สอง ประเทศไทยได้ตั้งข้อสงวน หรือข้อจำกัดไม่ผูกพันให้ต้องดำเนินการในหลาย ๆ ประเด็นของการรวมกลุ่มของอาเซียนตามเสาเศรษฐกิจ อาทิ สัญชาติ การถือครองหุ้น เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ระบบกฎหมายของไทยมีความสอดคล้องรองรับในการเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนอยู่แล้ว แต่เมื่อพิจารณาโดยละเอียดจะพบว่า กฎหมายดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินการที่อาเซียนได้วางไว้ภายใต้ AEC Blueprint 2025 ฉะนั้น หากประเทศไทยเปลี่ยนท่าที (Positions) และมีการขยายความร่วมมือไปในประเด็นต่าง ๆ ย่อมส่งผลให้ระบบกฎหมายหลาย ๆ ฉบับไม่สอดคล้องกับกรอบกติกาของอาเซียน รายงานวิจัยฉบับนี้จึงได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบกฎหมายไทยซึ่งมีแนวโน้มว่าควรจะได้รับพิจารณาดำเนินการต่อไป

สรุปรายชื่อกฎหมายสำคัญที่สมควรพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามความตกลงของอาเซียน หากประเทศไทยมีการขยายความร่วมมือในอนาคต

ความคิดเห็นของผู้เรียบเรียงบทความวิจัย

ประเด็นการปรับปรุงกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับกรอบกติกาของอาเซียน (Legal Harmonization) เป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียนสู่การเป็น ASEAN 2025 “Forging Ahead Together” ฉะนั้น การที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้ตั้งแต่ก้าวแรกที่ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและสนับสนุนการวิจัยในเรื่องดังกล่าว จึงถือเป็นเรื่องน่ายินดี นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยเสนอต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านของกฎหมาย ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถมีส่วนในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้าของประเทศในปัจจุบัน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์หรือใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยขั้นต่อไป งานวิจัยนี้ยังสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจระหว่างบุคลากรในวงงานรัฐสภาและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้าของไทย เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของประเทศไทยและเจตนารมณ์การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

บรรณานุกรม

ปวริศร เลิศธรรมเทวี. (2559). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ประชาคมอาเซียนกับการปรับปรุงกฎหมาย เศรษฐกิจและการค้าของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาพอ้างอิง

Stakeholderalliance. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก

<https://stakeholderalliance.org/บทบาทความร่วมมือกันของ/>

รูปแบบการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

วิจัยโดย อุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา และคณะ

เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

ที่มา: <http://www.5provincesforest.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538729093&Ntype=1>

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าก็คือ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่แสดงออกมาในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะวิกฤติภัยแล้งครั้งใหม่ในประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาอุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก ซึ่งนับวันยิ่งรุนแรง ส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนเป็นจำนวนมาก ทำให้ประเทศต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากมหาศาลในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น

ป่าชุมชน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผืนป่าสาธารณประโยชน์ พื้นที่ป่าคงเหลือเพียง 710 ไร่ สภาพป่าแห่งนี้ยังมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างมาก ภายหลังจาก พ.ศ. 2547 ปัญหาการบุกรุกป่าของชุมชนมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งการบุกรุกเพื่อเอาที่ดินเป็นของตนเอง การตัดต้นไม้ไปขาย การตัดเป็นไม้ซุงลื้อมให้กับนายทุนไปสร้างบ้านจัดสรร หรือแม้แต่การขุดสมุนไพรรักษาโรคสำคัญไปขายให้พ่อค้าเพื่อทำยา การล่าสัตว์ในป่าชุมชนซึ่งบางปีมีการเผาป่าร่วมด้วย และยังมีปัญหาการนำเอาขยะมาทิ้งในป่า สร้างความเสื่อมโทรมให้กับป่าเป็นอย่างมาก ปัญหาป่าชุมชนตำบลโคกกลาง แท้จริงคือคนในชุมชนมองผืนป่าเป็นพื้นที่ของคนอื่น ขาดความรู้สึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน ขาดการดูแลผืนป่าแห่งนี้ มุ่งหาแต่ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น แต่ไม่ได้มองผลดีผลเสียที่จะตามมาเป็นเรื่องของจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าของคนในชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจิตสำนึกของคนในชุมชนเริ่มลดลงอย่างเห็นได้ชัด

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น งานวิจัยเรื่องนี้มุ่งที่จะสร้างกระบวนการยกระดับจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจในการฟื้นฟูป่าชุมชนร่วมกัน ตลอดจนบริหารจัดการป่าและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ โดยคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน ซึ่งจะก่อให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
2. หารูปแบบในการสร้างจิตสำนึกของคนในท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีการหากกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ อาสาสมัครที่มีจิตอาสาในชุมชน เยาวชน ผู้สูงอายุ ตัวแทนของผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) และประชาชนทั่วไปของหมู่บ้านรอบป่า 4 หมู่บ้าน จำนวน 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Technique) 2) การสนทนากลุ่ม (Focused Group) 3) แบบสอบถาม (Questionnaire) 4) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) 5) การสังเกต (Observation) 6) การประชุมแบบมีส่วนร่วม 7) แผนที่เดินดิน เป็นเครื่องมือสำหรับนำมาใช้ในการสอบถามหรือทราบองค์ประกอบเชิงภูมิศาสตร์ของชุมชนในแต่ละชุมชน 8) ผังความคิด (Mind Map) 9) แผนที่ประวัติศาสตร์ 10) ปฏิทินวัฒนธรรม 11) ปฏิทินฤดูกาล 12) เครื่อง GPS

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 ขั้นตอนการศึกษาความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชน

3.1.1 ขั้นตอนการเตรียมคน เตรียมพื้นที่ ได้แก่ การเตรียมทีมวิจัย และการเตรียมชุมชน

3.1.2 ขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือวิเคราะห์ชุมชน ได้แก่ การอบรมใช้เครื่องมือ และ

ทดลองใช้

3.2 ระยะที่ 2 ขั้นตอนการหารูปแบบการสร้างจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์ป่าชุมชน

3.2.1 ขั้นตอนการพัฒนาแผน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในชุมชน ศึกษาดูงานในพื้นที่ประสบความสำเร็จ 3 พื้นที่ และค่ายคอมมิวนิสต์/ออกแบบและวางแผนปฏิบัติการร่วมกัน

3.2.2 ขั้นตอนการทดลองใช้แผนปฏิบัติการ ได้แก่ 1) การสำรวจบริบทป่าชุมชน และชุมชนรอบป่าคือ ด้านประวัติศาสตร์ชุมชน ด้านทรัพยากร/ป่าชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านประเพณีวัฒนธรรม 2) กิจกรรมการเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน 3) กิจกรรมที่สอนน้องทำป้ายรณรงค์รักป่า 4) ค่ายเยาวชน

ในการอนุรักษ์ป่า 5) กิจกรรมการบวชป่าการติดป้าย 6) การทำแผนที่ป่าด้วยระบบ GPS โดยชุมชน และ 7) การตั้งศาลเจ้าที่ต้นกุง

3.2.3 ขั้นตอนการถอดบทเรียนการยกระดับจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูป่าชุมชน ได้แก่ 1) การถอดบทเรียนระดับชุมชน 2) การถอดบทเรียนระดับที่มีวิจัยชุมชน 3) การคืนข้อมูลและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ และ 4) การสังเคราะห์ข้อมูลการยกระดับจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูป่าชุมชน

ผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชนตำบลโคกกลาง พบว่า ความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับป่าชุมชนมีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ป่าแห่งนี้เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ของคนในชุมชนในด้านประวัติศาสตร์ชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลการอพยพของชุมชน ต้นตระกูลในชุมชน ปีที่เริ่มก่อตั้งชุมชน และพัฒนาการก่อตั้งชุมชนด้านทรัพยากร-ป่าชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลขนาดพื้นที่แหล่งน้ำ ป่าไม้ อาณาเขตที่ตั้ง ความหลากหลายของพืชพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ สภาพการใช้ประโยชน์จากป่า สภาพการจัดการป่าร่วมกัน รวมทั้งการรุกป่าทรัพยากรป่าด้านเศรษฐกิจ ทำให้ได้ข้อมูลอาชีพในและนอกภาคเกษตรอาชีพที่ก่อเกิดรายได้จากป่าจากผลการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากป่าคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรในตำบลโคกกลางมีรายได้จากผักตบชวา กล้วย ไม้ ไซมดแดง รายได้จากเห็ดป่าซึ่งมีทั้งกินและขาย สร้างรายได้ด้านวัฒนธรรมประเพณี ทำให้ทราบข้อมูลงานบุญประเพณีในแต่ละเดือน ตำนาน ความเชื่อในชุมชน ส่วนความเชื่อของชุมชนรอบป่าทั้ง 4 หมู่บ้าน ความเชื่ออีกสิ่งหนึ่งของชุมชน และเป็นผลดีกับป่าคือในป่าชุมชนจะมีต้นกุงขนาดใหญ่อยู่หนึ่ง ต้นที่ยังหลงเหลืออยู่เนื่องจากเล่าลือกันว่าผีสิงเทวดาอาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันต้นไม้ได้โดนฟ้าผ่า ทำให้ต้นไม้ตายไปตามธรรมชาติ ซึ่งความเชื่อนี้ทำให้คนในชุมชน ผู้นำ รวมถึงเจ้าอาวาสคิดว่าน่าจะมีการตั้งศาลต้นกุงเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน และเป็นกลอุบายในการรักษาป่าของชุมชนไว้ด้วย

2. รูปแบบในการสร้างจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลโคกกลาง จากการดำเนินกิจกรรมที่ทีมวิจัย คนในชุมชน และภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชนร่วมมือดำเนินการที่ผ่านมา รูปแบบการสร้างจิตสำนึกเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนนี้ที่พบรูปแบบที่ 1 รูปแบบการให้กลุ่มเยาวชนช่วยในการขับเคลื่อนการสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าผ่านกิจกรรม โดยใช้เครือข่ายยุววิจัยที่ได้รับการอบรมความรู้ ทักษะด้านการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ให้กับตัวแทนเยาวชนในชุมชน จำนวน 5 คน และสมาชิกเยาวชนอีกทั้ง 4 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มขับเคลื่อนที่สำคัญมากในการอนุรักษ์ป่า ซึ่งเยาวชนกลุ่มนี้มีส่วนช่วยในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนคนอื่น ๆ ในชุมชน จึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาป่า อนุรักษ์ป่าในกลุ่มเยาวชน ซึ่งมีการตั้งกลุ่มที่รวมตัวจัดตั้งขึ้นเองชื่อว่า “กลุ่มเยาวชนคนรักโขกรกประดู่” ใน Facebook ซึ่งกลุ่มเยาวชนชุดนี้ได้มีการจัดกิจกรรมทั้งภายในและนอกชุมชนอย่างต่อเนื่องถือว่าเป็นกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทางเครือข่ายผู้นำชุมชน รูปแบบที่ 2 รูปแบบกระบวนการสร้างการเรียนรู้ข้ามวัย (เด็ก-ผู้สูงอายุ) ซึ่งกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชน คนรุ่นหลังกับผู้สูงอายุในชุมชน พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในเรื่องทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน เช่น กิจกรรมเดินสำรวจป่าเพื่อศึกษาพันธุ์พืชสัตว์สมุนไพร กิจกรรมวาดผังป่าชุมชน กิจกรรม ปฏิทินอาชีพ โดยให้ผู้สูงอายุเล่าแล้วให้เด็กเยาวชนเป็นคนวาด หรือเขียนเพิ่มเติมรายละเอียด ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดการ

กระตุ้นให้คนในชุมชนตื่นตัวกับกระบวนการสร้างจิตสำนึกรักษาป่าเพื่อการฟื้นฟูป่าอย่างยั่งยืน การทำแผนที่ป่าด้วยเครื่องมือ GPS โดยชุมชน เป็นเครื่องมือที่สามารถแสดงอาณาเขตป่า หนองน้ำ เขตป่าที่โดนบุกรุกเข้าไปทำกิน ทำให้ทราบพื้นที่ป่าที่แน่นอน เหลือเพียง 710.37 ไร่ ทำให้คนในชุมชนรู้สึกกว่าคนในชุมชนต้องหันมาดูแลป่าที่คงเหลืออยู่ กิจกรรมต่าง ๆ ช่วยสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการฟื้นฟูป่าได้ระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้คนในชุมชนรับรู้ ตระหนักถึงการรักษาป่า ได้แก่ กิจกรรมค่ายคอมมิวนิสต์ ทำให้ทีมวิจัยชุมชนมีขวัญกำลังใจที่ดีขึ้น มีแนวคิดและทัศนคติในการดำเนินกิจกรรมไปในทิศทางเดียวกับการทบทวนกิจกรรมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมา ส่งผลทำให้เกิดแผนการดำเนินการในการขับเคลื่อนกิจกรรม 3 ระดับ คือ ระดับผู้นำ ระดับชุมชน และระดับเยาวชน ส่วนกิจกรรมที่สร้างความตระหนักให้กับเยาวชน คนในชุมชน รวมถึงผู้นำ เป็นการเรียนรู้จากพื้นที่จริง พี่พันธ์ ยืนต้น พี่สมุนไพรในป่า เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน จากการสังเกตหลังจากการจัดกิจกรรมมีการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในกิจกรรมไปเล่าสู่ผู้ปกครองเป็นการสร้างการรับรู้และสร้างความตื่นตัวให้ผู้ปกครองได้ฟัง เช่น กิจกรรมการสำรวจความสมบูรณ์ของป่าด้วยคนในชุมชน การทำแผนที่ป่าด้วยระบบ GPS โดยชุมชน เป็นการใช้อุปกรณ์วิทยุวิทยุ พิธีบวชป่า การเขียนและติดป้าย อนุรักษ์ป่า พิธีตั้งศาลต้นกุง กิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นชุดความรู้ในการดำเนินการเรื่องป่าซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีทีมวิจัยและคนในชุมชนเข้าร่วมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนักวิจัยเพิ่มขึ้นจากเดิมเพียง 9 คน ปัจจุบันมีถึง 50 คน มีทั้งคนที่มีจิตอาสาในชุมชน พระสงฆ์ทั้ง 2 วัด และเด็กเยาวชนในหมู่บ้าน ถือเป็นสร้างและยกระดับจิตสำนึกเพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชนได้ตระหนักการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

1. รูปแบบที่ช่วยสร้างและยกจิตสำนึกการอนุรักษ์ป่าให้คนในชุมชนให้เพิ่มขึ้นโดยที่เด่นชัดที่สุดในงานวิจัยนี้คือ รูปแบบการรวมกลุ่มของเด็กเยาวชนในชุมชน ได้มีการรวมตัวจัดตั้งชื่อว่า “กลุ่มเยาวชนคนรักขีกรอกประดู่” ผ่านทางโซเชียล (Facebook) ทำให้การรับรู้การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับป่าและข่าวสารมีการรับรู้ได้กว้างขวางและรวดเร็วมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บางเหลือ และคณะ (2553) ที่กล่าวว่า เยาวชนมีส่วนสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน ทำให้เยาวชนมีความตระหนัก มีจิตสำนึก ห่วงแหนมรดกทางสังคม จนเกิดกลุ่มเยาวชนพัฒนาและอนุรักษ์ ป่าโคกบ่าใหญ่ เป็นต้น ในส่วนกลุ่มผู้นำได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อดูแลและบริหารจัดการป่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล เจริญยิ่ง และคณะ (2549) ที่มีการตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตำบลเขาคอกที่อยู่รอบป่าได้ถึง 5 ชุมชน นอกจากนี้ กลุ่มผู้มีจิตอาสาได้มีการจัดตั้งสมาชิกดูแลรอบป่าโดยขับรถลาดตระเวนรอบ ๆ แนวเขตชุมชนเพื่อป้องกันคนบุกรุก ลักลอบตัดต้นไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดภาคีเครือข่ายการดำเนินกิจกรรมเรื่องป่าชุมชนทั้งภายในและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงการดูแลรักษาป่า ฟื้นฟูป่าที่มีอยู่ในชุมชนให้คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน

2. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการวิจัย จากกระบวนการจากงานวิจัยโดยนักวิจัยเชิงพื้นที่และกลุ่มคนอนุรักษ์ป่าชุมชนป่าโคกกลางที่อยู่รอบป่าจำนวน 4 หมู่บ้านนั้น โดยเริ่มตั้งแต่ได้ทำการศึกษาวิจัยร่วมกันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สรุปได้ดังนี้ 1) แกนนำกลุ่มคนในชุมชนมีการรวมตัวกันเพิ่มมากขึ้น และ “กลุ่มเยาวชนคนรักขีกรอกประดู่” ที่รวมตัวจัดตั้งขึ้นเอง มีการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาป่า อนุรักษ์ป่า โดยมีการจัดกิจกรรมทั้งภายในและนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในชุมชนให้ตระหนักและเป็นการสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าให้คงอยู่จนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป 2) เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการ สร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า

ภายในและภายนอกพื้นที่ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น เช่น พระสงฆ์วัดโกรกประดู่ วัดหนองโดนน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ ป่าไม้จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนวัดโกรกประดู่และโรงเรียนในพื้นที่รอบป่า เป็นต้น ส่งผลให้เด็ก เยาวชน และคนในชุมชนรอบป่ากลับมาให้ความสนใจเรียนรู้ กระบวนการดำเนินกิจกรรมเรื่องป่าโดยเน้นเยาวชนเป็นกลุ่มในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ 3) เกิดกลุ่มนักวิจัยที่เป็นคนในพื้นที่ชุมชนทุกรุ่นทุกวัยที่รู้จักกระบวนการดำเนินกิจกรรมงานวิจัยได้ด้วยตนเอง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับทีมวิจัยและคนในชุมชนที่สนใจ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ 4) โรงเรียนบ้านโกรกประดู่ได้สร้าง “หลักสูตรศึกษาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ในป่าชุมชน” และ “หลักสูตรการตรวจสอบภูมิอากาศในท้องถิ่น” เพื่อให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 5-6 ได้เรียนรู้ประโยชน์จากป่า และการอนุรักษ์ป่าชุมชน สอนนอกคาบเรียนตามนโยบายของภาครัฐ “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” สอนโดย นายทรงเดช ชวดรัมย์และ นายรุจ พันธุ์ภูมิ ซึ่งเป็นนักวิจัยพื้นที่ในชุมชน 5) กลุ่มผู้นำชุมชนได้จัดตั้งกฎ กติกา ร่วมกัน และจัดทำป้ายบดงโทษปิดประกาศเรื่องป่าชุมชน นอกจากนี้มีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อดูแลและบริหารจัดการป่า 6) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลางทำเรื่องประสานงานกับหน่วยงานทางทหารเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณชุดลอก หนองน้ำในป่า 2 แห่งและชุดคลองเพื่อกั้นอาณาเขตให้รอบป่าเพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำในป่า ทำให้ป่าเกิดความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลางสามารถนำผลงานวิจัยไปประกอบแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น เพื่อของบประมาณสนับสนุนในการชุดลอกหนองน้ำและชุดคลองเพื่อกั้นอาณาเขตให้รอบป่า หรือขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชน รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพของป่าเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลป่าชุมชน เช่น พันธุ์ไม้พืชสมุนไพร พืชผัก สัตว์ เป็นต้น เนื่องจากเป็นป่าขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างมาก

ความคิดเห็นของผู้เรียบเรียงบทความวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยในเรื่องดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ป่าชุมชนมีความสำคัญต่อชุมชนและประเทศชาติโดยรวมที่จะต้องได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูให้กลับมามีสภาพดั้งเดิมเพื่อให้สภาพป่าชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพของคนในชุมชน โดยอาศัยรูปแบบการสร้างจิตสำนึกที่ชุมชนเห็นพร้อมต้องกันมาเป็นรูปแบบในการอนุรักษ์ ทั้งนี้ เพื่อการยอมรับและการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของคนในท้องถิ่น และที่สำคัญชุมชนก็จะได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของป่าชุมชนที่ไม่เพียงสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนเท่านั้น หากแต่สามารถสร้างความชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์ให้กับภูมิภาคโดยรวมได้ อีกทั้งการอนุรักษ์ป่าจะนำไปสู่การลดปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อมเชื่อมโยง เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้งได้ รูปแบบการสร้างจิตสำนึกนี้ชุมชนอื่น ๆ สามารถนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนที่ประสบปัญหาในการอนุรักษ์ป่าชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศได้

บรรณานุกรม

อุดมพงษ์ เกศศรีพงษ์ศา และคณะ. (2561). รูปแบบการสร้างจิตสำนึกท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนา, 12 (1), 48-60.

ภาพอ้างอิง

สำนักงานมูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก <http://www.5provincesforest.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538729093&Ntype=1>

บทความที่น่าสนใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์

ที่มา: http://thainews.prd.go.th/th/website_th/news/news_detail/TNSOC6111290010006

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อผลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปใช้ปฏิบัติ อีกทั้งช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่น่าจะรุนแรง ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชนรวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

นอกจากประโยชน์ดังกล่าวแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีความสำคัญด้านการเป็นองค์ประกอบและรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในการเมืองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ โดยหากการที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น การตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารเพื่อให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีหลายระดับ อาทิ การใช้สิทธิทางตรงของประชาชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐ และการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของรัฐที่

ส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ถูกบัญญัติเป็นมาตราต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการใช้สิทธิทางตรง

มาตรา 43 บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐ ให้ดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นไม่ดำเนินการสิ่งที่จะก่อผลเสีย และหน่วยงานรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอขึ้นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

มาตรา 133 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและหน้าที่ของรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

มาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยรัฐธรรมนูญยังไม่ได้กำหนดจำนวนรายชื่อที่ต้องใช้ไว้ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และจะต้องมีกฎหมายออกมากำหนดหลักเกณฑ์ต่อไป

มาตรา 256 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้

2. การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

มาตรา 57 (1) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 57 (2) รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ด้วย

มาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งกลไกส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต

มาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

มาตรา 68 รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาและเผยแผ่หลักธรรม ต้องมีมาตรการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วย

มาตรา 74 รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพ ลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

มาตรา 178 รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา 252 ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 253 ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลให้ประชาชนทราบ และมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 257(3) การปฏิรูปประเทศต้องทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 259 กฎหมายว่าด้วยขั้นตอนและแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องระบุถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

มาตรา 58 การดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ฯลฯ รัฐต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ

มาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

มาตรา 77 ก่อนการออกกฎหมายทุกฉบับ รัฐต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งเปิดเผยและรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน

มาตรา 178 รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

กล่าวโดยสรุปคือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 คือ การไปใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร เสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น ออกเสียงประชามติ แก้ไขรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบองค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี ในวันเลือกตั้งมีสิทธิเลือกตั้งได้ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงประชามติในเรื่องใด ๆ อันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยผู้ตั้งชื่อแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภาและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ โดยการขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวต้องไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบรัฐ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่มีพฤติการณ์ร้ายรายผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่

หรือจใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง และประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น กรติดต่สื่อสารถึงกัน เสรีภาพในทางวิชาการ การเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่อยู่ในความครอบครอง การร้องทุกข์ต่อหน่วยงานรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว การฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ การรวมตัวกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ชุมชน สมาคม สหกรณ์ สภภาพ หรือหมู่คณะอื่น การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ประชาชนผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน มีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ ประชาชน และชุมชนมีสิทธิดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้ 1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี อันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ 2) จัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ 3) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นให้กับประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ 4) จัดระบบสวัสดิการชุมชน โดยสิทธิดังกล่าวหมายความรวมถึงสิทธิที่จะร่วมปกป้องคุ้มครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการด้วย

บรรณานุกรม

- กันต์ญาณัฐ อัชฎาวรรณ. (2560). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). **พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 77.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาพอ้างอิง

สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก

http://thainews.prd.go.th/th/website_th/news/news_detail/TNSOC6111290010006

บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย

เรียบเรียงโดย นาริลักษณ์ ศิริวรรณ

ที่มา: <https://thestandard.co/poor-card-mrt-free-service-baht-500/>

การแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นหนึ่งในนโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมาตรการสวัสดิการแห่งรัฐเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ผ่านการบรรเทาภาระค่าครองชีพด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและวงเงินสำหรับซื้อสินค้าต่าง ๆ

โครงการประชารัฐสวัสดิการเป็นนวัตกรรมในการช่วยเหลือประชาชนของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ด้วยการให้มีการขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสวัสดิการสังคมและการช่วยเหลือของภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยผู้มีสิทธิ์ลงทะเบียนต้องมีคุณสมบัติครบ ดังนี้ 1) มีสัญชาติไทย 2) ต้องเกิดก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม 2542 หรือมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป 3) มีสถานะว่างงานหรือมีรายได้รวมในปี 2559 ทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท 4) ไม่มีทรัพย์สินทางการเงิน หรือถ้ามีทรัพย์สินทางการเงิน จะต้องมียอดรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 5) ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ตามกฎหมาย หรือถ้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การขับเคลื่อนโครงการประชารัฐสวัสดิการในเบื้องต้นจะออกเป็นบัตรเพื่อสนับสนุนให้สามารถใช้บัตรดังกล่าวซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ ราคาถูกกว่าท้องตลาดร้อยละ 15-20 จัดจำหน่ายผ่านร้านค้าธงฟ้าประชารัฐ ร้านค้าโชห่วย และร้านค้าชุมชน ซึ่งอยู่ในการส่งเสริมของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดวงเงินสำหรับใช้จ่ายผ่านบัตรเป็นรายเดือน เริ่มดำเนินโครงการเมื่อเดือนตุลาคม 2560 ที่ผ่านมา

เกาะกระแสโพลล์ฉบับนี้จึงขอเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย?” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 11-12 จากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป กระจายทุกภูมิภาค ระดับการศึกษาและอาชีพทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,253 คน โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยความน่าจะเป็นจากบัญชีรายชื่อฐานข้อมูลตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของ “นิด้าโพล” ด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิตามภูมิภาค (Stratified Random Sampling) และนำมาสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95.0 (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล”, 2561)

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ “บัตรสวัสดิการของรัฐ” ต่อ 6 ข้อคำถาม คือ 1) การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อยเพื่อรับสิทธิจาก “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” 2) การให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถือบัตรเพิ่มขึ้นรายละ 100-200 บาทต่อเดือน โดยสามารถเบิกเป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระค่าบริการอื่น ๆ ได้ 3) การเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถือบัตรจะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ในระดับใด 4) “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” (บัตรผู้มีรายได้น้อย) จะสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างคนรวย/คนจนตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลได้หรือไม่ 5) ข้อเสนอให้รัฐบาลเพิ่มสวัสดิการ 6) การเพิ่มเงินให้แก่ผู้ถือบัตรแตกต่างจาก “นโยบายประชานิยม” หรือไม่

1. ท่านได้ลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อยเพื่อรับสิทธิจาก “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” ของรัฐบาลหรือไม่

การลงทะเบียน	ร้อยละ
ไม่ได้ลงทะเบียน	65.60
ลงทะเบียน	34.40
รวม	100.00

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการที่รัฐบาลเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถือ “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” เพิ่มขึ้นรายละ 100-200 บาทต่อเดือน โดยสามารถเบิกเป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระค่าบริการอื่น ๆ ได้

ความคิดเห็น	ร้อยละ
เห็นด้วย เพราะประชาชนผู้มีรายได้น้อยจะได้นำเงินมาใช้จ่ายในส่วนอื่นที่ไม่สามารถใช้บัตรสวัสดิการซื้อได้ และยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น	80.84
ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด สามารถแก้ได้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น	17.80
ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ	1.36
รวม	100.00

3. ท่านคิดว่า การเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถือ “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” จะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ในระดับใด

การเพิ่มเงินช่วยเหลือจะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ในระดับใด	ร้อยละ
สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้มาก	12.53
สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ค่อนข้างมาก	32.08
สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ค่อนข้างน้อย	25.30
สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้น้อย	14.92
ไม่สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้เลย	13.73
ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ	1.44
รวม	100.00

4. ท่านคิดว่า “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” จะสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างคนรวย/คนจนตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลได้หรือไม่

“บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” จะสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำได้หรือไม่	ร้อยละ
ไม่สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ช่วยเหลือได้เพียงเฉพาะหน้าเท่านั้น ไม่มีแนวทางใดที่จะสามารถมาช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจได้ ผู้ลงทะเบียนบางส่วนไม่ใช่คนจนจริง ๆ	68.08
สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ เพราะเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่คนจนได้ประโยชน์อย่างแท้จริงและทำให้ปัญหาความยากจนลดลง	28.89
ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ	3.03
รวม	100.00

5. ท่านอยากเสนอให้รัฐบาลเพิ่มสวัสดิการในด้านใดอีกบ้าง (เลือกตอบ 3 ข้อ)

รัฐบาลควรเพิ่มสวัสดิการในด้านใดบ้าง	ร้อยละ
ค่ารักษาพยาบาล	47.73
การช่วยเหลืออาชีพด้านเกษตรกรรม	38.71
เงินส่งเสริมผู้สูงอายุ/ผู้เกษียณอายุ	36.31
ช่วยเหลือการสร้างอาชีพ	25.94
ค่าการศึกษา/ค่าเล่าเรียน/ทุนการศึกษาบุตร	23.78
ค่าสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา ระบบขนส่งมวลชน	20.35
สวัสดิการสำหรับผู้พิการ	10.77
สวัสดิการสำหรับลูกจ้างรายวัน/ผู้ใช้แรงงาน	9.02
จำหน่ายสินค้าราชการของรัฐ เช่น สินค้าออมสิน สินค้าเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ชกส.) สินค้าอาคารสงเคราะห์ (ชอส.) เป็นต้น	4.71
อื่น ๆ ได้แก่ จัดสรรที่ทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับผู้ยากจน ขณะที่บางส่วนระบุว่าไม่มีข้อเสนอให้รัฐบาลเพิ่มสวัสดิการ	0.64
ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ	2.71

6. ท่านคิดว่า การเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ถือ “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” (บัตรผู้มีรายได้น้อย) แตกต่างจาก “นโยบายประชานิยม” หรือไม่

“บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” แตกต่างจาก “นโยบายประชานิยม” หรือไม่	ร้อยละ
ไม่แตกต่าง เพราะมีแนวทางในการแก้ไข ช่วยเหลือ ปัญหาความยากจนเหมือนกัน แค่ใช้ชื่อเรียกที่ต่างกัน	66.00
แตกต่าง เพราะบัตรสวัสดิการแห่งรัฐช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อยเพียงอย่างเดียว	24.02
ไม่ระบุ/ไม่แน่ใจ	9.98
รวม	100.00

ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า 1) ประชาชนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 65.60 ไม่ได้ลงทะเบียน 2) ประชาชนร้อยละ 80.84 เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลเพิ่มเงินช่วยเหลือเพิ่มขึ้นรายละ 100-200 บาทต่อเดือน โดยสามารถเบิกเงินเป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระค่าบริการอื่น ๆ ได้ ขณะที่ร้อยละ 17.80 ไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด สามารถแก้ไขได้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น 3) ประชาชนส่วนใหญ่

คิดเป็นร้อยละ 32.08 เห็นว่า การเพิ่มเงินช่วยเหลือจะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ค่อนข้างมาก รองลงมาเห็นว่า ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ค่อนข้างน้อย ได้ค่อนข้างมาก ได้น้อย และไม่ได้เลย ตามลำดับ 4) ประชาชนร้อยละ 68.08 เห็นว่าบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ช่วยเหลือได้เพียงเฉพาะหน้าเท่านั้น ไม่มีแนวทางใดที่จะสามารถมาช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้ และบางส่วนไม่ใช่คนจนจริง ๆ รองลงมาร้อยละ 28.89 มีความเห็นว่า บัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำได้ เพราะเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่คนจนได้ประโยชน์อย่างแท้จริง และทำให้ปัญหาความยากจนลดลง 5) ประชาชนต้องการให้รัฐบาลเพิ่มสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล รองลงมาคือ ต้องการให้ช่วยเหลืออาชีพด้านเกษตรกรรมด้านเงินส่งเสริมผู้สูงอายุ/ผู้เกษียณอายุ ช่วยเหลือการสร้างอาชีพ ด้านค่าเล่าเรียน/ทุนการศึกษา ค่าสาธารณูปโภค สวัสดิการผู้พิการ ผู้ใช้แรงงานรายวัน จ่ายหนี้ ธนาคารของรัฐ ตามลำดับ 6) ประชาชนร้อยละ 66.00 มีความเห็นว่า การเพิ่มเงินให้แก่ผู้ถือ “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” ไม่แตกต่างจาก “นโยบายประชานิยม” เพราะมีแนวทางในการแก้ไข ช่วยเหลือปัญหาความยากจนเหมือนกัน แคล้ใช้ชื่อเรียกที่ต่างกัน ขณะที่ประชาชนร้อยละ 24.02 เห็นว่า แตกต่างเพราะบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อยเพียงอย่างเดียว

กล่าวโดยสรุปคือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่ได้ลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเห็นด้วยในการเพิ่มเงินช่วยเหลือแก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยสามารถเบิกเป็นเงินสดเพื่อนำไปชำระค่าบริการอื่น ๆ ได้ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนยังเป็นการกระตุ้นโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจะสามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยในระดับค่อนข้างมาก แต่ยังไม่สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างคนรวย/คนจนลงได้ เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งประชาชนมีความเห็นว่า นโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่แตกต่างกันกับนโยบายประชานิยม สำหรับข้อเสนอของประชาชนที่ต้องการให้รัฐบาลเพิ่มสวัสดิการ ได้แก่ ด้านค่ารักษาพยาบาล การช่วยเหลืออาชีพด้านเกษตรกรรม และเงินส่งเสริมผู้สูงอายุ/ผู้เกษียณอายุ เป็นต้น

การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จึงทำให้การช่วยเหลือจากภาครัฐเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยภาครัฐมีข้อมูลในการติดตามประเมินผลการให้สวัสดิการในแต่ละประเภท และนำมาปรับปรุงการให้สวัสดิการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถกำกับติดตามค่าใช้จ่ายสวัสดิการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนในการใช้จ่ายชำระค่าสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันด้วยเงินสดเป็นหลักไปสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และที่สำคัญเป็นการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการดำเนินธุรกรรมทางการเงินให้เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และลดปริมาณเอกสารทางการเงินเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบหลังการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คือ เครื่องรูดบัตรที่ยังไม่ครอบคลุมหลายจังหวัด แม้จะมีรถธงฟ้าประชารัฐเคลื่อนที่ รองรับประชาชนรายได้น้อยในพื้นที่ห่างไกล ร้านธงฟ้าประชารัฐควยโอกาสมีการเบิกเงินสดจากวงเงินที่ได้รับในบัตรโดยไม่ได้ซื้อสินค้า ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ถอนร้านดังกล่าวออกจากร้านธงฟ้าประชารัฐ พร้อมยึดเครื่องรูดบัตรคืน และร้านธงฟ้าประชารัฐบางรายที่ยังไม่มีเครื่องรูดบัตร แอบนำสินค้าให้ผู้ถือบัตรล่วงหน้าก่อน โดยยึดบัตรเอาไว้เพื่อรอให้ธนาคารกรุงไทยติดตั้งให้เสร็จ จึงนำมาใช้จ่ายในภายหลังนั้น ล่าสุดได้ตัดสิทธิ์ร้านนี้ไปแล้ว ซึ่งภาครัฐควรเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศไปสู่ “ประเทศไทย 4.0”

บรรณานุกรม

กรมบัญชีกลาง. (2560). ประชากรรัฐสวัสดิการ การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ. สืบค้น 11 ธันวาคม 2561 จาก http://www.epayment.go.th/home/app/media/uploads/files/Project_4_doc_18-09-2017.pdf

ณพงษ์ นพเกตุ. (2561). บัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย. สืบค้น 12 ธันวาคม 2561 จาก <http://www.hidapol.nida.ac.th>

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2560). จุดเริ่มต้นมาตรการสวัสดิการแห่งรัฐ นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาค่าความยากจน. วารสารไทยคู่ฟ้า. ฉบับเดือนเมษายน-มิถุนายน 2561, 6-7.

ภาพอ้างอิง

The Standard. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก <https://thestandard.co/poor-card-mrt-free-service-baht-500/>

สรรพคุณและประโยชน์ของดาวเรือง

เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต

ที่มา: <https://www.tnews.co.th/contents/367296>

ดาวเรือง มีชื่อสามัญว่า Marigold มีสีเหลืองทอง จัดอยู่ในวงศ์ทานตะวัน เป็นพันธุ์ไม้พื้นเมืองของประเทศเม็กซิโก ซึ่งชาวท้องถิ่นปลูกไว้เพื่อบูชาเทพเจ้า ต่อมามีการนำมาปลูกในแถบประเทศยุโรป เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และปัจจุบันดาวเรืองเป็นพืชเศรษฐกิจของหลายประเทศ อาทิ อียิปต์ อังกฤษ สเปน ฝรั่งเศส และประเทศในแถบอเมริกาใต้ เนื่องจากในเอเชียใต้ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมทางศาสนาฮินดู ขณะที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช้บูชาทางศาสนาพุทธ และพิธีมงคลต่าง ๆ

ส่วนประเทศไทยเริ่มมีการนำเข้ามาเมล็ดพันธุ์ดาวเรืองจากประเทศเนเธอร์แลนด์มาปลูกครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อปี 2510 และขยายผลให้มีการปลูกดอกดาวเรืองกันมากในบริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดลำปาง พะเยา ราชบุรี นนทบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร อุดรธานี และกรุงเทพฯ เนื่องจากมีความนิยมในการใช้ดอกดาวเรืองมาร้อยเป็นพวงมาลัยบูชาพระ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อ ทั้งดาวเรืองเป็นดอกไม้ที่มีสีเหลืองตามสีของวันจันทร์ ซึ่งตรงกับวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดอกดาวเรืองจึงสื่อถึงความรำลึกในมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่พระองค์ทรงนำความเจริญมาสู่บ้านเมืองและสร้างความร่มเย็นเป็นสุขให้กับปวงชนชาวไทย

ดาวเรืองเป็นไม้ล้มลุก อายุได้ประมาณ 1 ปี ลำต้นเป็นสีเขียวและเป็นร่อง มี 5 สายพันธุ์ ได้แก่ ดาวเรืองอเมริกัน (American marigold) ดาวเรืองฝรั่งเศส (French Marigolds) ดาวเรืองนักเก็ต (Nugget

Marigold) ดาวเรืองซิกเน็ต (Signet Marigold) ดาวเรืองใบ (Foliage Marigold) มีสรรพคุณหลากหลาย อาทิ ดอกหรือช่อดอกดาวเรืองมีสาร Flavonoid glycosides Tagetiin ร้อยละ 0.1 และมีสารเรืองแสง Terthienyl 15–21 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ของดอกสด Helenien ร้อยละ 74 B-Carotene Flavoxanthin โดยสาร Helenien ดังกล่าวสามารถช่วยทำให้เนื้อเยื่อตาดีขึ้น ช่วยชะลอการเสื่อมของดวงตาและช่วยรักษาเยื่อตาอักเสบ ดอกดาวเรืองยังเป็นยาฆ่าเชื้อโรคและยาสงบประสาท โดยมีผลเช่นเดียวกับต้น Tagetes minuta L. หรือ Tagetes glandif lora ที่มีน้ำมันหอมระเหย มีฤทธิ์ช่วยลดความดันโลหิต ขยายหลอดเลือดและหลอดเลือด และช่วยแก้อาการอักเสบ ใบมีสารคาอิมพ์เฟอริตริน (Kaempferitrin) ซึ่งมีฤทธิ์แก้อาการอักเสบ ให้นำมาตำและกิน ทำให้เลือดหยุด เนื้อหนังเจริญดีขึ้น ต้นดาวเรืองมีน้ำมันระเหย เช่น Carotene, d-limonene, Flavoxanthin, Helenien, Nonanal, Ocimene, Tagetiin, Tagetone d-Terthienyl ช่วยบำรุงสายตา ทั้งดอกของดาวเรืองยังมีสารฆ่าแมลงที่ชื่อว่า Pyrethrin และน้ำมันหอมระเหย ซึ่งแสดงฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียและเชื้อราในหลอดทดลอง ส่วนรากของต้นดาวเรืองมีสารแอลฟา เทอร์เทียนิล (α -terthienyl) ซึ่งเป็นสารที่สามารถควบคุมปริมาณไส้เดือนฝอยในดิน

นอกจากสรรพคุณของสารสกัดจากดาวเรืองดังกล่าวแล้ว ดาวเรืองยังมีประโยชน์ด้านการเป็นไม้ประดับ ด้านการใช้ปลูกเป็นเกราะป้องกันแปลงศัตรูพืชอื่น ๆ เนื่องจากดาวเรืองมีกลิ่นเหม็นฉุนที่แมลงไม่ชอบ ทั้งสามารถนำดอกดาวเรืองนำมาใช้ประกอบอาหาร อาทิ การนำดอกตูมมาลวกจิ้มกับน้ำพริก และทางภาคใต้นิยมนำมาใช้เป็นผักผสมในข้าวยา ซึ่งในดอกดาวเรืองมีสารเบตาแคโรทีนจากธรรมชาติ ที่มีคุณสมบัติในการทำหน้าที่โปรวิตามินเอ ซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะเปลี่ยนเป็นวิตามินเอ น้ำดอกดาวเรืองใช้ทำเป็นสีย้อมผ้า และสีผสมอาหาร ใช้ดาวเรืองในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพิ่มความเข้มของสีไข่แดงและผิวหนังไก่ ทั้งปัจจุบันมีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มมูลค่าของดาวเรือง ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาฤทธิ์ทางเคมีและชีวภาพของสารสกัดจากดอกดาวเรือง ของ ผศ.ดร.อนงค์ ศรีโสภา ผศ.ดร.ประภรณ์ เลิศสุวรรณไพศาล ผศ.ดร.วิษณุ ธงไชย และดร.กาญจนา วงศ์กระจ่าง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า สารสกัดจากดอกดาวเรืองมีฤทธิ์ต้านแบคทีเรียแกรมบวก ได้แก่ *S.aureus*, *S. epidermidis*, *B. subtilis* และต้านแบคทีเรียแกรมลบ ได้แก่ *P. aeruginosa* สารสกัดที่ได้มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระได้ดี เนื่องจากมีปริมาณกรดฟีนอลิกที่สำคัญ ได้แก่ กรดแกลลิก กรดวานิลลิก กรดคาเฟอิก กรดคูมาริก และกรดไซรินจิก ซึ่งมีประโยชน์ช่วยลดริ้วรอยและทำให้ผิวหนังดูอ่อนวัยและยังสามารถป้องกันผิวหนังจากรังสียูวีได้ดี

ผลการวิจัยของบริษัท มาया แอนด์โค จำกัด ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มช.) ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสกัดนาโนเซรัมจาก “ดอกดาวเรือง” ที่เป็นสารสกัดจากธรรมชาติที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและชะลอริ้วรอย หลังจากได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า และดำเนินการพัฒนางานวิจัยเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2552–2556 รวมทั้งทดสอบทางคลินิกอย่างครบวงจร ทั้งการทดลองใช้จริงจากอาสาสมัครและการควบคุมคุณภาพการผลิตในห้องปฏิบัติการจนมีความพร้อมที่จะต่อยอดถ่ายทอดเทคโนโลยีออกสู่เชิงพาณิชย์ ขณะที่ รศ. พิมพร ลิลาพรพิสิฐ อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์ (มช.) ในฐานะหัวหน้าคณะวิจัยเปิดเผยว่า สาเหตุที่เลือกใช้ดอกดาวเรืองมาทำการวิจัยจนกระทั่งประสบผลสำเร็จนั้นก็สืบเนื่องมาจากดอกดาวเรืองนั้นเป็นพืชที่ปลูกง่ายและสามารถต่อยอดไปสู่ระดับอุตสาหกรรมได้ รวมถึงจากผลการสำรวจพบว่าในต่างประเทศก็ใช้ดอกไม้ชนิดนี้ในการทำวิจัย แต่เป็นดอกดาวเรืองในอีกสายพันธุ์ โดยตัวสารสกัดที่อยู่ในดอกดาวเรืองนั้นจะมีประโยชน์ และเมื่อมีการทำให้เป็นสทิธิบัตร์ ในการทำให้เป็นระดับนาโนซึ่งจะช่วยเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการดูดซึม และจะช่วยให้เกิดการเห็นผลในผิวหนังได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสารสกัดนาโนเซรั่มดอกดาวเรืองเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จที่จะช่วยยกระดับผลงานวิจัยสู่การเพิ่มมูลค่าในภาคอุตสาหกรรม และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกแปรรูปมาจากผลผลิตด้านการเกษตรของประเทศไทย

นอกจากนี้ มีข้อมูลจากการศึกษาสารสกัดน้ำของดอกไม้ 4 ชนิด (ดาวเรือง ดาวกระจาย พวงชมพู และเฟื่องฟ้า) ของสำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า สารสกัดจากดอกดาวเรืองจะมีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระดีที่สุด เมื่อทดสอบด้วยวิธี Ferric Reducing Antioxidant Power (FRAP assay) และวิธี Cellular Antioxidant Activity (CAA assay) โดยดอกดาวเรืองจะมีกรดฟีนอลิกสูงกว่าดอกไม้อื่น ๆ ประมาณ 3-4 เท่า

ส่วนการทดลองฤทธิ์ในการยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็งลำไส้ เซลล์มะเร็งกระเพาะอาหาร และเซลล์มะเร็งท่อน้ำดี พบว่า สารสกัดน้ำจากดอกดาวเรืองมีฤทธิ์ยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็งทั้ง 3 ชนิดได้เทียบเท่ากับสารสกัดน้ำดอกพวงชมพูและดอกเฟื่องฟ้า อีกทั้งการศึกษายังพบว่า สารสกัดดอกดาวเรืองจะมีฤทธิ์ดีที่สุดในการยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์มะเร็งลำไส้ (IC50 เท่ากับ 1.5 mg/ml)

อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะการซื้อดอกดาวเรืองมาทำยาต้มเป็นชาดื่มเพื่อสุขภาพนั้น อาจเสี่ยงได้รับอันตรายจากสารเคมีได้ จึงควรนำดอกดาวเรืองที่ปลูกเองมาต้มทานเป็นชาจะเหมาะสมกว่า ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของสุขภาพเราเอง

บรรณานุกรม

ดาวเรือง ประโยชน์ดี ๆ สรรพคุณเด่น ๆ และข้อมูลงานวิจัย. (2561). สืบค้น 13 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.disthai.com/16648741/ดาวเรือง>

สารสกัดไม้ดอกสีเหลืองชะลอแก่..ลดต่างด้า. (2561). สืบค้น 10 ตุลาคม 2561 จาก <https://www.thairath.co.th/content/918227>

ศูนย์ข่าวเชียงใหม่. (2561). สำเร็จ ม.เชียงใหม่จับมือเอกชนพัฒนางานวิจัยสารสกัดนาโนเซรั่มจาก “ดอกดาวเรือง” ต้านอนุมูลอิสระ-ลดริ้วรอยผลิตวางขายแล้ว. สืบค้น 4 ธันวาคม 2561 จาก <https://magronline.com/local/detail/96000000001236>

อนงค์ ศรีโสภิตา, ประภรณ์ เลิศสุวรรณไพศาล, วิษณุ ธงไชย, และกาญจนา วงศ์กระจ่าง. (2561). สารสกัดดอกดาวเรืองจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่นวัตกรรมลดริ้วรอย. สืบค้น 10 ตุลาคม 2561 จาก <http://research.psree.ac.th/files/SynK/Synk8.pdf>

Med Thai. (4 สิงหาคม 2560). ดาวเรืองสรรพคุณและประโยชน์ของดอกดาวเรือง 42 ข้อ!. สืบค้น 10 ตุลาคม 2561 จาก <https://medthai.com/%E0%B8%94%>

ภาพอ้างอิง

TNEWS. สืบค้น 2 มกราคม 2562 จาก <https://www.tnews.co.th/contents/367296>